

שיחה עם חקלאי *

הרבה, אפשר להגיד שהסכום הזה פחות ההוצאות של מיסי כפר נשאר נטו.

ש — כמה אתה מרויח בשילוב עם עבודת חוץ?

ת — מכרתי 6 פרות ב־2,000 לירות כל אחת זה 12,000 לירות הסכום הזה נתתי לבנק בלוח ב־9% רבית לשנה. נשארו לי 6 פרות הטובות ביותר, אבל אל תעשה חשבון יותר מאשר אמר המדריך לפי 800 לירות.

בעבודה אני מקבל נקי 600 לירות לחודש, עכשיו נעשה חשבון:

12000 לירות 9% רבית שנתית שווה 1080 ל"י
6 פרות לפי 800 לירות לשנה 4800 ל"י
עבודת חוץ 600 × 12 חודש 7200 ל"י

ש — אני מחבר המספרים: כן, ס"ה שנתי שווה ל־13.080 ל"י.

ת — אמרתי לך, היום אני מרויח יותר!

ש — אבל אדוני איפה הכבוד? במשק אתה עצמאי! בחוץ אתה תלוי בנותן עבודה, מי יודע מי, דורש ממך מאמץ יתר...

ת — אתה צודק אדון, איך אמרת? מתכנן! נכון אתה צודק, במשק אני בעל הבית ובאמת כל הכבוד.

ש — ואיך...

ת — אשתי דורשת נוסף לכבוד גם יותר כסף אנחנו בונים בית וצריך גם לרהט אותו, מבין? זה לא רק אני, עשרות חברים עובדים יחד אתי במפעל וכולם מבסוטים!

ש — תודה רבה, אני ניגש לשכן לראיין גם אותו, שלום!

* מפרסומי מדור תיכון המשק רחובות בנושא: בדיקה כללית של תוצאות פיתוח ענף הרפת בתשכ"ח — תשל"א, נרשם ע"י פאולו ליסקר.

בין שיחות שניהלתי עם רפתנים שונים בכפר (מושב בית עריף, הע') בכדי לברר את הסיבות האמיתיות להקטנת ענף החולבות במשקים, אני מרשה לעצמי להביא אחת להשכלת כולנו, שמג־דירה את המצב באזור.

כידוע, מושב בית עריף נמצא במרכז הארץ, ואין בסביבה בעיות של חוסר מקומות עבודה שכירה. ההיפך הוא נכון — המפעלים צמאים לידיים עובדות.

להלן השיחה כפי שהתנהלה ביני והמתיישב:

ש — אדוני, מה הסיבה שמכרת פרות בשנה האחרונה? היו לך 12 חולבות, בניית רפת, ולפי הנתונים גם הפרות היו טובות, הממוצע לשיווק קרוב ל־5000 ליטר.

ת — אני יודע שהפרות היו טובות.

ש — אם כך נשאלת השאלה למה מכרת שש פרות?

ת — אני עובד עכשיו גם בחוץ קרוב לבית!

ש — האם לא יותר טוב להיות עצמאי, בעל הבית לעצמך?

ת — היום יש אפשרות להרוויח יותר בחוץ. השילוב של משק קטן ועבודת חוץ טוב יותר מ־12 פרות חולבות.

ש — איך אתה מבסס את החישוב שלך?

ת — פשוט מאד, אדון סטטיסטיקאי (המתיישב לא מבדיל בין כלכלן או מתכנן בשבילו כולם העוסקים בחישובים מוגדרים כסטטיסטיקאים) החשבון פשוט מאד תירשום בבקשה!

ש — דבר, אני כותב לפי דברייך, בבקשה:

ת — הפרות שלי לפי חישוב שעשה מדריך המבקר במשקי כבר שלוש שנים נותנות 800 לירות עודף ברוטו לשנה לפני מסים. אם כך 800 כפול 12 פרות שווה: 9600 לירות. אני משפחה של 8 נפשות, לא משלם מס הכנסה

ת — רוצים לתפוס קצת פרנסה קלה בחוץ, תשמע אדוני, יבוא המיתון כולם חוזרים לרפת, טוב שבגינו רפת שמעתי שהסוכנות בזמן ה' ביסוס תתן פרות, מקום יש, אז הכל טוב.

ש — שלום, אינני הולך יותר לראיין אף אחד. תודה. פ. ליסקר

ת — (כאילו בסוד אומר לי המתישב) אתה עושה סטטיסטיקה של כל הכפר? אל תאמין להם, מה שיספרו לך, כולם שקרנים גדולים, לכולם כסף שעשו מהרפת אבל בוכים, אתה יודע למה לא רוצים רפת?

ש — לא, אינני יודע, נוסף שכבר בניתם...

בטיחות כימיקלית והבוקר *

„שנן תורתך מאה פעמים ואחת" — חז"ל

כימיקליים עוזרים לבוקר במימשק וייצור יעיל של בע"ח. בשביל מלוא היעילות צריך להשתמש בכימיקלים כראוי. ההצעות להלן תעזרנה לשימוש יעיל בהם.

מודע לחוקי בעלי-החיים.

אי אלה מדברי עשבי בר מסוכנים לבע"ח, הם צפויים להרעלה אם התכשיר להדברה מרוסס על מזונם. כימיקלים מסוימים רעילים לבע"ח.

6. אל תתן מדברי מויקים לבהמות חולות, או כשהן במצב דחוק, או בלחץ מסוים — זה עלול להחלותם יותר. אל תתן מדברי חרקים סיסמטיים לבהמות חולבות, שחלבן בשימוש לצרכי אדם. אל תתן מדברים אורגנו-זרחניים להדברת כינים, כשניתן כבר באופן שיטתי תכ-שיר למניעת חרקים, אלא אם התוית קובעת ב-אופן ספציפי שאפשר לעשות זאת. תשומת לב וזהירות נדרשות, כשנותנים מדברי חרקים אורגנו-זרחניים סמוך לאחר תכשיר תילוע או תרו-פה אחרת שסופקה לבהמה.

7. היי זהיר עם מזון מעופש, או שמכיל פסולת מזרעים מגופים, או סממנים אחרים בלתי רצויים. פסולת זרעים, וכן תמציות של פירות, בליל תפודים עשויים להכיל שיעורי חוממו הד-ברה בלתי רצויים. מזון מעופש יכול להכיל חומרי רעל לבקר. הכר את מזונותיך!

תרגם והכלבה"ר ח. ע.

1. אם נזקקים לכימיקליים, היי בטוח ש-השגת את הנכון בשביל בעיתך.

2. קרא ומלא בדיוק את הוראות השימוש שבתוית. חומרי הדברה מסוימים אינם טובים כלל בשביל הבקר, ישנם שאינם טובים לשימוש לבקר חלב. אי אלה חומרי הדברה, אנטיביוטיים ותרופות אחרות אסורים בשימוש זמן מסוים לפני תאריך השחיטה. אי אלה טיפולים אנטי-ביוטיים מחייבים פסילת החלב לשימוש במשך זמן מסוים אחרי הטיפול.

המידע הדרוש צריך להופיע בתוית; אם חסר, אז החומר שהנך מתכוון להשתמש בו עלול להיות מסוכן ובלי חוקי; בדוק תחילה.

3. אל תתן מהכימיקלים יתר על המידה, תן בדיוק את הכמות הרשומה בהוראות ש-בתוית. שאריות מותרות בבשר ובחלב מבוססות על נתינת כמויות נכונות וברווחי זמן ספציפיים. גתינת מנות כימיקליים לבהמות לעיתים תכופות ויותר מדי יכולה להסתכם בשיעורי שאריות בלתי רצויים.

4. חומרי הדברה מסוימים אסור לתיתם ב-מזון, או במספוא בכלל; וישנם שאסור להשתמש בהם לאחר תאריך מסוים לפני הקציר והזנתם.

5. אם סוכן מציע תכשיר כימיקלי בשביל ב-המותיך למניעת מחלות, בדוק תחילה — לפני השימוש בו — אם התכשיר רשום למטרת שימוש זאת המיוחדת. הספק יכול להיות בלתי

* חוזר שהוכן ע"י James T. Pemnele, מרריך אנטומולוגי ופורסם ע"י שירותי ההדרכה שליד הקולג' החקלאי של אוניבר' וושינגטון, אפריל 1971. הומלץ לפרסום אצלנו ע"י א. לוי, מנהל האגף לבע"ח, משרד החקלאות.